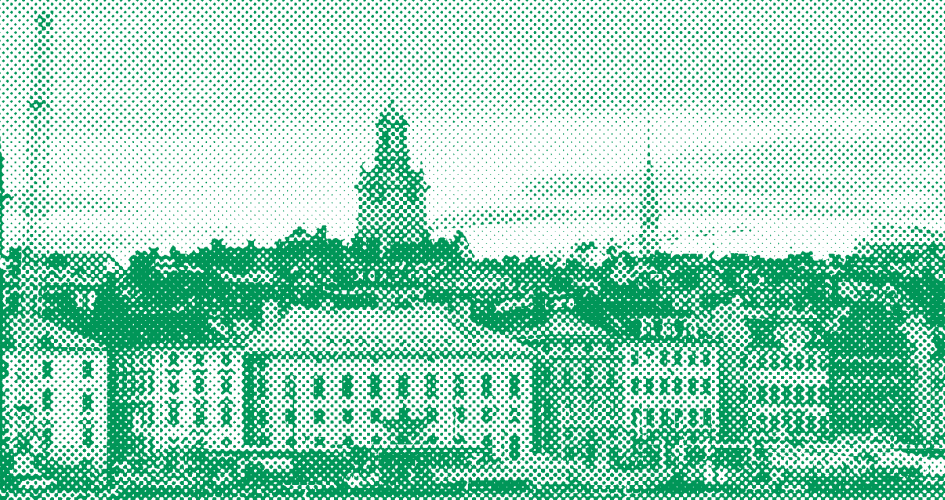

Stockholms studentbudget 2024

SSCO Stockholms studenkörer

För fjärde året i rad presenterar SSCO Stockholms studentbudget, här redogör vi hur situationen ser ut för en genomsnittlig student i Stockholm, och vad denna har att förhålla sig till ekonomiskt.

Det är en tumultartad omvärld med krig, kris och konflikter som kräver att det finns förutsättningar att bygga en stabil framtid – en framtid som möjliggörs när studenter har goda förutsättningar. En garanti för detta vore att investera i, utveckla och förvalta de resurser Stockholm som studentstad besitter.

Men det handlar inte bara om morgondagens studenters behov, dagens behov får inte förbises. Vårt samhälle befinner sig just nu i en tuff ekonomisk situation, ett tillstånd som inte minst drabbar studenterna – en grupp som historiskt sett haft små marginaler.

Vi vet redan att studenter väljer bort Stockholm som studieort på grund av en otrugg bostadsmarknad. Hyresmarknadens flyttkedjor har stagnerat och idag kan vi se att detta även beträffar byggandet av nya studentbostäder.

De studenter SSCO möter vittnar om en vardag som varvas med deltidsjobb under kvällar och helger, något som riskerar att äventyra studieresultaten. Bristande studietid med en bostadsutveckling på paus får konsekvenser för Stockholm som studentstad – och för Sverige när vi på sikt inte kan möta den framtida kompetensförsörjningen.

Vi studenter behöver de bästa möjliga förutsättningarna, det är vad samhället behöver. Nu är det tid för kommunerna, regionen och regeringen att agera. För att stärka dagens och framtidens studenter i Stockholm.

Viktorija Pešić, ordförande

Sofia Lindeberg, vice ordförande

INKOMSTER

Studiebidrag.....	4 154 kr
Studielån.....	9 550 kr
Totalt.....	13 704 kr

UTGIFTER

Bostad.....	-8 003 kr
Medier och telefoni.....	-1 600 kr
Förbrukningsvaror.....	-160 kr
Hemförsäkring.....	-200 kr
Hemutrustning.....	-1 100 kr
Livsmedel.....	-3 825 kr
Kläder och skor.....	-820 kr
Fritid.....	-650 kr
Personlig hygien (inkl. tandvård).....	-795 kr
SL-kort.....	-650 kr
Studiematerial.....	-460 kr
Kåravgift.....	-26 kr
Totalt.....	-18 289 kr

Resultat.....-4 585 kr

Resultat och slutsatser

Enligt våra beräkningar går en student i Stockholm 2024 **minus 4 585 kronor i månaden**. Vår slutsats är därmed att en student i Stockholm inte kan täcka nödvändiga utgifter enbart med hjälp av studiemedel. För att ha råd måste studenter antingen arbeta vid sidan av studierna, låna pengar, använda eventuella besparingar eller hitta alternativa lösningar för att finansiera sina levnadskostnader under studietiden. Alternativet är att dra ned på mindre akuta utgifter som exempelvis hälsosamma livsmedel eller tandvård.

När studier av ekonomiska skäl inte tillåts vara en heltidssysselsättning ökar risken för psykisk ohälsa, vilket blir en ytterligare negativ komponent. I en enkätundersökning SSCO genomförde under januari 2024 svarade **47% procent av de tillfrågade studenterna att studiemedlet inte var tillräckligt för att täcka deras utgifter**.

När vi tittar på förra årets resultat kan vi se att ekonomin bland Stockholms studenter är fortsatt ansträngd med ett försämrat resultat på **ytterligare 1 876 kronor negativt**. Återigen kan vi konstatera att studiemedlet inte är anpassat för de förutsättningar studenter i Stockholm har. År 2024 är Stockholm fortfarande Sveriges dyraste stad att leva i som student.

Att studiemedlet har justerats upp för att täcka kostnadsökningarna är positivt, men det har inte löst den ekonomiska situationen för Stockholms studenter. För att i praktiken kunna betrakta högre utbildning som en heltidssysselsättning behöver studiemedlet därför också höjas.

I SSCO:s undersökning framgår det att många studenter upplever sin ekonomiska situation som ansträngd och att många lever inom små marginaler. Mer än hälften av de tillfrågade studenterna uppgav att de känner sig stressade över sin ekonomi.

Inkomster

Vi har i årets Stockholms studentbudget justerat beräkningsmodellerna för att bättre jämföra en students inkomster med utgifterna. Historiskt sett har inkomsterna beräknats på studiemedlet under en 4 veckors period multiplicerat med 12 för att få en årlig uppskattning.

Enligt den nya modellen har vi räknat studiemedlet för sommar-, vår- och hösttermin delat på 12, för att bättre kunna jämföra de månatliga inkomsterna mot utgifterna som räknas per år delat på 12. Denna justering ger en mer rättvis bild av den ekonomiska situationen för studenter i Stockholm.

STUDIEMEDEL

I rapporten utgår vi från en student som studerar på heltid och tar ut fullt studiemedel – det vill säga både bidrag och lån. Vi har valt att inte inkludera inkomster från eventuella deltidsjobb då vi anser att studiemedlet bör täcka studenters grundläggande levnadskostnader. Att vara student är en heltidssysselsättning och vi anser därför att ett deltidsjobb inte ska behövas.

CSN indexerar studiemedlet en gång per år efter prisbasbeloppet. Under samtliga år SSCO tagit fram Stockholms studentbudget så har resultatet i rapporten varit negativt.

ANDRA BIDRAG

Det finns olika typer av extra ekonomiska stöd och bidrag tillgängliga för studenter. Till exempel kan det finnas tilläggslån för dem över 25 år som tidigare har haft en viss inkomst, tilläggsbidrag för studenter med barnansvar, eller merkostnadslån för de som behöver täcka kostnader för exkursioner eller liknande. I vår budget har vi inte inkluderat dessa potentiella tillgångar eftersom de inte täcker de extra kostnader de är avsedda för.

Ett annat bidrag som inte har tagits med är bostadsbidraget. Det är tillgängligt för unga under 29 år och barnfamiljer. Trots att en betydande andel av Sveriges 360 000 studenter skulle ha rätt till bostadsbidraget, ansökte inte ens en tiondel av dem under 2020.

Enligt en undersökning från Sveriges förenade studentkårer är ett vanligt skäl till att studenter avstår från att söka bidraget rädsla för återbetalnings-skyldighet, uppfattningen att ansökningsprocessen är krånglig, och bristande kännedom om bidraget.

70%

AV STUDENTERNA SSCO FRÅGAT
HAR ALDRIG SÖKT BOSTADSBIDRAG

En statlig utredning om bostadsbidraget 2021 visade att en tredjedel av de som mottog bidraget blev skyldiga att återbetala det. Många av dem som hamnade i skuld hade svårt att betala tillbaka i tid, och hamnade i Kronofogdens register för indrivning. Eftersom bostadsbidraget endast är tillgängligt för vissa studenter och upplevs som osäkert och riskfyllt så har vi inte inkluderat eventuella inkomster från bostadsbidraget i våra beräkningar.

Utgifter

BOENDE

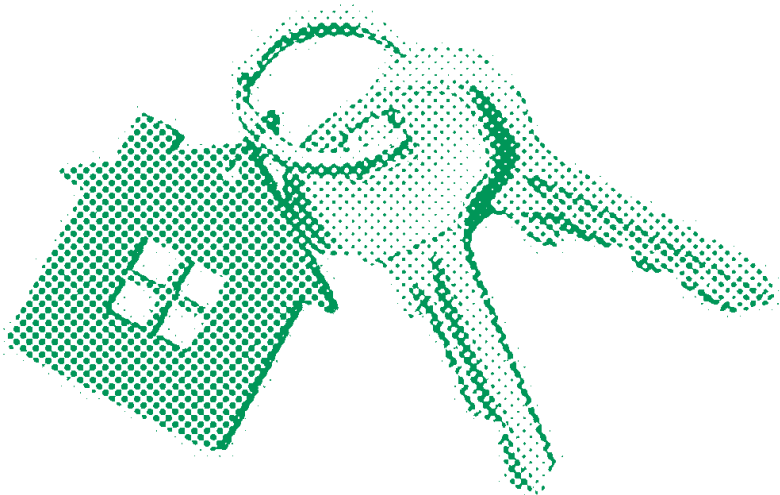
Enligt vår beräkning lägger studenter cirka **40% av inkomsten på boende** vilket är betydligt högre än övriga befolkningen där genomsnittet är 23%.

I Hyresgästföreningens rapport Unga vuxnas boende kan vi läsa att 61% av Stockholms studenter under 27 år saknar eget boende, en anmärkningsvärd siffra eftersom medelåldern för universitetsstudenter i Sverige är 26 år. Eftersom det råder en brist på studentbostäder i Stockholm ser vi en relativt hög andel studenter som väljer, eller tvingas bo kvar hemma under studietiden. Därtill att hemmaboende blir äldre tyder också på att det blivit betydligt svårare att ta sig ut på bostadsmarknaden.

Chanserna till ett hyreskontrakt ligger idag bortom långa bostadsköer med höjda inkomstkrav, därutöver finns det en stor andel studenter som förpassas till andrahandsmarknaden. Även möjligheterna att köpa lägenhet har minskat på grund av höga lånekrav och ett tuffare ränteläge. Vi estimerar att den största andelen studenter som inte bor hemma idag hyr i andrahand eller bor inneboende. Andrahandsboende ökar risken för otrygga villkor för hyresgästen, som dessutom riskerar att betala en alldeles för hög hyra.

47%

AV STUDENTERNA SSCO
FRÅGAT SÄGER ATT
ENBART STUDIEMEDLET
INTE TÄCKER GRUND-
LÄGGANDE UTGIFTER

På SSCO:s plattform för andrahandsuthyrning till studenter – Akademisk kvart, bedömdes endast 52% av de inskickade annonserna uppfylla plattformens villkor för uthyrning under 2023. En vanlig orsak till detta är just för högt satta hyror. Enligt Boverket ligger andrahandshyrorna för bostadsrätter idag **138% över hyran på förstahandsmarknaden.**

Eftersom många bostadsföretag har valt att pausa nya byggprojekt på grund av det rådande ränteläget kommer detta vara ett bestående problem. Till följd av detta riskerar morgondagens bostadsmarknad att ha ännu sämre förutsättningar för Stockholms studenter.

Boendesituationen varierar mycket bland studenter i Stockholm, ofta utgör boendekostnader en högre andel av hushållets utgifter jämfört med andra grupper. Vi har jämfört de andelar angivna boendeformer ur SSCO:s Novusundersökning från 2020 mot ytterligare källor som ger en mer ingående bild av den genomsnittliga boendekostnaden. Resultatet visar tydligt att studenters boendekostnader är högre än vad vi tidigare har trott.

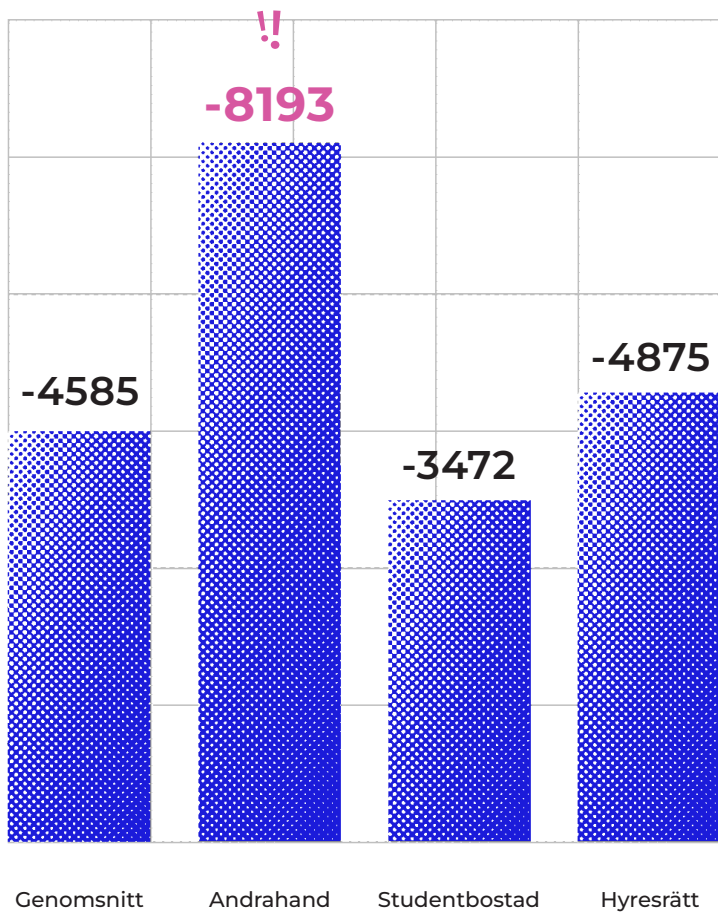
Till höger visar vi de olika boendeformernas enskilda resultat och de skilda ekonomiska förutsättningar studenter har med dem.

I beräkningen har vi utgått från studenter boende i 1:or och 2:or, med reservation för det mörkertal som är boende i 3:e, 4:e och 5:e hand. För exempelvis studenter med barn, som kan tänkas bo i en större bostad, skulle kostnaden för boendet därför bli ännu högre.

Det som är särskilt anmärkningsvärt är det minusresultat för studenter boende i andrahand där utgifterna är **3508 kronor mer** än för den genomsnittliga studenten.

"Jag har haft lite svårt att få det att gå runt. Nu jobbar jag typ all tid vid sidan av skolan för att ha råd med min lägenhet."

RESULTAT FÖR STUDENTER BOENDE I ANDRAHAND, STUDENTBOSTAD OCH HYRESRÄTT

LIVSMEDEL

Priset på livsmedel har under året fortsatt öka, efter boende utgör detta den största utgiften för studenter i Stockholm. Det går att minska kostnaderna genom att utesluta vissa livsmedel eller äta mindre varierat, något som riskerar bli ett val mellan ekonomi och hälsa.

I våra beräkningar har vi utgått från Konsumentverkets beräknade hushållskostnader 2024 som i sin tur beräknats utifrån de nordiska näringsrekommendationerna. De siffror vi använt oss av i våra beräkningar förutsätter att all mat ska lagas hemma.

72%

AV STUDENTERNA SSCO FRÅGAT
KÄNNER SIG STRESSADE
ÖVER SIN EKONOMI

"Det känns som att jag varje månad står inför dilemmat att välja bort saker för att ha råd att ta mig från punkt A till punkt B, dvs. från min lägenhet till skolan..."

KOLLEKTIVTRAFIK

SL:s priser på rabatterade biljetter förblir oförändrade även under 2024. En mer betydande insats hade varit att ytterligare reducera priset för 30-dagarsbiljetten som idag motsvarar nästan 6 % av studiemedlet, en siffra som för motsvarande förvärvsarbetande vuxna är 3%.

I studentbudgeten har vi räknat med att studenter köper 30-dagarsbiljetter, då det enligt vår erfarenhet är den vanligaste biljettypen för studenter.

6%

AV STUDIEMEDLET MOTSVARAR PRISET FÖR 30-DAGARSBILJETTEN
MOTSVARANDE PRIS HOS FÖRVÄRVSARBETANDE VUXNA ÄR 3%

STUDIEMATERIAL

Kostnaden för studiematerial är framtagen av Centrala studiestödsnämnden (CSN) 2020 och har inflationsjusterats för att spegla priserna för kostnaden 2024. Kostnaden kan skilja sig mellan olika utbildningar och vid olika lärosäten.

KÅRAVGIFT

Kåravgiften är baserad på den genomsnittliga medlemsavgiften för de fem största studentkårerna i Stockholm 2024:

- MEDICINSKA FÖRENINGEN
- STUDENT ASSOCIATION AT STOCKHOLM SCHOOL OF ECONOMICS
- STOCKHOLMS UNIVERSITETS STUDENTKÅR
- SÖDERTÖRNS HÖGSKOLAS STUDENTKÅR
- TEKNISKA HÖGSKOLANS STUDENTKÅR

Jämfört med föregående år har den genomsnittliga kåravgiften höjts med cirka **1,5 kronor**, en relativt låg ökning i relation till de övriga kategorierna som ökat mer.

ÖVRIGA UTGIFTER

Kostnader för medier, förbrukningsvaror, hemförsäkring, hemutrustning, kläder och skor, fritid samt personlig hygien kommer från Konsumentverkets “Hushållskostnader per månad, Konsumentverkets referensvärden 2024”.

Studenter har inga marginaler för andra kostnader såsom nöje, sparande eller eventuella oförutsedda utgifter.

"Det är tajt varje månad men det går runt, förutom på sommaren.

Jag har dock inte pengar över till så mycket kul."

Källor

Hushållskostnader per månad, Konsumentverkets referensvärden 2024

Novus på uppdrag av SSCO: Högskolestuderandes hälsa och ekonomi 2021

Centrala studiestödsnämnden (CSN), Rapport 2021:3, "Högskolestuderandes inkomster och utgifter 2020". Diarienummer: ADM/2021:274

SSCO enkätundersökning januari 2024

Hur vi bor, "Hyran tar stor del av inkomsten" <https://hurvibor.se/boendekostnader/boutgift-i-procent/> (Hämtad 24-01-20)

Boverket, "Uppdrag att följa utvecklingen på andrahandsmarknaden" <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2018/uppdrag-att-folja-utvecklingen-pa-andrahandsmarknaden/> (Hämtad 24-01-19)

Blocket, "Hyresrapporten från Blocket x Qasa" <https://support.bostad.blocket.se/hc/sv/articles/4410127579665-Hyresrapporten-fr%C3%A5n-Blocket-x-Qasa> (Hämtad 24-01-19)

Bostadsförmedlingen, "Hyra och kötid per område" <https://bostad.stockholm.se/statistik/hyra-och-kotid-per-omrade/> (Hämtad 24-01-19)

Citaten i rapporten är hämtade ur SSCO:s enkätundersökning januari 2024

TEXT

Viktorija Pešić och Sofia Lindeberg

FORMGIVNING

Sara Bris

KONTAKT

Viktorija Pešić

0708-997715

ordf@ssco.se

Utgiven av SSCO - Stockholms studentkårers
centralorganisation Stockholm 2024

www.ssko.se

SSCO Stockholms studenkörer